

קובץ
תוך הנחל

דיבורים נוראים ונפלאים שנאמרו
בשבת קודש פרשת ראה תשס"א

מפ"ק כ"ק הרה"צ מוהרא"ש שליט"א

יוצא לאור חודש מנחם אב תשע"א

תוך הנחל

ליל שבת קודש פרשת ראה ה'תשסא

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' מ"ד המדבר מן האמונה התלוי בפה של אדם, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, האמונה תולה בפה של אדם, בבחינת: "אודיע אמונתך בפיו" (תהלים פ"ט), הינו על-ידי שפדברין האמונה בפה, זהו בעצמו אמונה, וגם על-ידי-זה באים לאמונה, ומחמת זה צריך לזהר מאד מדבורים של כפירה ואפיקורסות, אף-על-פי שאינו אומרם מלבד; הינו שהוא בעצמו מאמין ואינו בופר, חס ושלום, רק שהוא חוזר ואומר דברי אפיקורסות ששמע בשם אחרים, שהם אפיקורסים, והוא מתלוצץ מהם, אף-על-פי-כן גם מזה צריך לזהר מאד, כי הדבור הזה של כפירה מזיק לאמונה, גם הוא אסור גמור, כי על השם יתברך, ברוך הוא, אסור לומר דברי הלצות, אפלו בדרך שחוק, וכבר מבאר בספרים ובדברינו בכמה מקומות, להרחיק עצמו מאד מאד לבלי לעין כלל בספרי המחקרים הפילוסופיא, ואפלו מספרים של חקירה שחברו גדולים מאחינו בני ישראל, גם מהם צריך להרחיק מאד, כי הם מזיקים מאד לאמונה, כי די לנו

בְּאִמוּנָתְנוּ שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְזֶה כָּלֵל גְּדוֹל וְיִסוּד וְעֵקֶר
 בְּעִבּוּרַת הַשֵּׁם-לְהִיּוֹת תָּם וְיָשָׁר וְכוּ', לְעֵבֵד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
 בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת וְחִקְרוֹת כָּלֵל לֹא וְכוּ', עֵיץ שֵׁם
 כֹּל זֶה בְּדַבְרֵי רַבִּיז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו כאן עוצם מעלת הדיבור, ואיך האדם יכול לזכות לאמונה על ידי כח הדיבור, כי על ידי שידבר תמיד דיבורי אמונה, ויחזור על האמונה בפיו בכל עת ובכל שעה, ותמיד יאמר אליו יתברך: "רבונו של עולם, אני מאמין בך באמונה שלימה!" "רבונו של עולם, זכני לאמונה חזקה וברורה בך!" וכן ידבר עם כל מכיריו ומיודעיו דיבורי אמונה, וכל משאו ומתנו יהיה באמונה, על ידי זה יזכה לאמונה באמת, כי האמונה תלויה בפה של האדם, וכמו שכתוב (תהלים פ"ט) אודיע אמונתך בפִי, היינו אני מודיע לעצמי, וגם לכל מכיריי ומיודעיי, את אמונתך, על ידי דיבורי פי, כי לפה יש כח גדול לעורר את האדם לאמונה בו יתברך, שזהו העיקר, וכמו שאמר רביז"ל (שיחות הר"ן סי' ל"ג), אצל העולם אמונה הוא דבר קמץ, ואצלי אמונה הוא דבר גדול מאד, ועיקר האמונה היא בלי שום חכמות וחקירות כלל, רק בפשיטות גמורה, כמו שהנשים וההמון עם הכשרים מאמינים, ואף על פי שאולי לעת עתה אין האדם מרגיש את האמונה בפנימיות לבו, ונדמה לו שהוא עדיין רחוק מאמונה שלימה וברורה באמת, אבל על ידי שירבה לדבר דיבורי אמונה, הדיבורים בעצמם יקבעו את האמונה בלבו, כי לדיבור יש כח גדול, והוא עיקר הדרך שמגיעים אל אמונה שלימה באמת.

וכן להיפך, האדם צריך להשמר מאד מלדבר דיבורי כפירה ואפיקורסות, שלא יוציא מפיו שום דיבור הנוטה לכפירה ואפיקורסות חס ושלום, ואף על פי שהוא בעצמו אינו מאמין בדיבור הזה ח"ו, אלא שאומר רק את מה ששמע מאחרים, אפילו בדרך ליצנות בעלמא, גם זה איסור גדול מאד, ויוכל להזיק לאמונתו מאד חס ושלום, כי אסור לומר דברי הלצה על השם יתברך, ולכן אסור לחזור בפיו על שום דיבור נגד האמונה חס ושלום, וכבר אמר לנו רבינו"ל (שיחות הר"ן סי' רל"ז) שעל ידי זה נכשל יהוא המלך, על ידי שהוציא מפיו ואמר (מלכים ב יח): "יהוא יעבדנו הרבה", אף על פי שבלבו היה לבלי לעבדו, רק אמר זאת בדרך ליצנות, כדי להמעות את עובדי הבעל, כמבואר שם במקרא, אף על פי כן נכשל אחר-כך על ידי זה, עד שעבד בעצמו עבודה זרה, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (סנהדרין קב ע"ב), כי ברית כרותה לשפתים, על כן צריכין ליזהר מזה מאד לא להוציא שום דיבור רע מפיו, ורק לחזור על דיבורי אמונה בפיו בכל עת ובכל רגע, ועל ידי זה יזכה לאמונה ברורה ומזוככת בו יתברך, ולחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש ג"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב בפרשת השבוע את אזהרת נביא שקר, (דברים יג, ב-ד): "כִּי יָקוּם פְּקֹדֶיךָ נְבִיא אוֹ חֵלֶם חֲלוֹם וְנָתַן אֵלֶיךָ אוֹת אוֹ מוֹפֵת; וְכֹא הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ לֵאמֹר גִּלְגָּה אַחֲרַי אֱלֹהִים אַחֲרַי אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתֶם וְנִעְבְּדֶם; לֹא תִשְׁמַע אֶל דְּבַרֵי הַנְּבִיא הַהוּא אוֹ אֶל חוֹלֵם הַחֲלוֹם הַהוּא כִּי מְנַסֶּה ה' אֱלֹהֵיכֶם אֶתְכֶם

לְדַעַת הַיִּשְׁכֶּם אֱהָבִים אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם כָּכֵל לְבַבְכֶם וּכְכֹל נַפְשְׁכֶם, ולכאורה יפלא, איך נמסר כח לנביא שקר לעשות אות או מופת ולהטעות בני אדם מדרך האמונה, הלא היה צריך להתבטל לגמרי? וגם איך אנשים כשרים יכולים להבחין שהוא נביא שקר בשעה שעושה אותות ומופתים כאלה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הנה עיקר ההבחנה הוא על ידי הדיבור, מה מדבר הנביא או חלום חלום ההוא, אם הוא מדבר דיבורי אמונה, ומחזק ומעורר בני אדם אל האמונה הקדושה, זהו סימן שהוא נביא אמת, וצריכין לקבל כל דבריו איך שהם, אבל מיד שמוציא מפיו דיבור נגד האמונה, ואומר נלכה אחרי אלהים אחרים וגו', זהו סימן מובהק שהוא נביא שקר, שהרי הוציא מפיו דיבורי כפירה ואפיקורסות, ואפילו אם יעשה כל האותות והמופתים שבעולם, ויעמיד השמש באמצע היום, לא תאבה ולא תשמע אליו, כי זה רק נסיון מהקדוש ברוך הוא, לראות הישכם אוהבים את הוי"ה אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם, כי סימן זה תמיד מסור ביד האדם, לשמוע מה נביא וחולם חלום מדבר, ומדיבורי פיו מכירים אותו תיכף ומיד, כי מחשבות לבו מוכרחות לצאת מבין דיבורי פיו, כי כל המחשבות באות אל הדיבור (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ו), ולכן תיכף ומיד כששומעים מאדם דיבור נגד האמונה, חם ושלום, יכולים לדעת שהוא מלא כפירות ואפיקורסות רחמנא ליצילן, ואפילו שְׁוֹרָאָה אותות ומופתים ושידוד הטבע ממש, לא תאבה ולא תשמע אליו, כי זה רק נסיון מלמעלה, והשם יתברך יזכינו לדבר תמיד רק דיבורי אמונה ויראת שמים בינינו לבין קוננו, וכן בינינו לבין חברינו, עדי

נזכה להתדבק באור האמונה הקדושה באמת, ולהכליל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת ראה ה'תשס"א

בשבת קודש בבוקר בקידושא רבא דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבעל תפילה מעשה י"ב דף שע"ה עיין שם.

פת אחרת אמרו, שראוי למלך מי שיש לו שפע מזונות הרבה, ואינו גזון ממזונות של שאר בני-אדם, רק ממזונות דקים (פגזון חלב, כרי שלא יתגשם שכלו), ואיש כזה ראוי למלך, אך לא מציאו תבא איש כזה, שלא יהיה גזון ממזונות של שאר בני-אדם, ובחרו להם לפי שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה, עד אשר ימצאו איש כרצונם, דהינו שלא יהיה גזון וכו' כנ"ל, ולפי שעה עשו את העשיר למלך, עד אשר ימצאו איש כנ"ל, אז ירד העשיר מן המלוכה ויקבלו את אותו האיש למלך, ובחרו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"ו, רביז"ל ממשך לספר, פת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂרָאוֹי לְמֶלֶךְ מִי שְׁיֵשׁ לוֹ שְׁפַע מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה, וְאִינוּ גִזּוֹן מְמֹזְנוֹת שֶׁל שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, רַק מְמֹזְנוֹת דְּקִים (פְּגוֹן חֶלֶב, פְּדֵי שְׁלֹא יִתְנַשֵּׁם שְׂכָלוֹ), וְאִישׁ בָּזָה רְאוֹי לְמֶלֶךְ, כִּי מִצַּד אֶחָד בּוֹדָאֵי עֵינֵי הַאֲכִילָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְעַל יְדֵי אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה יַחֲדָא קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ אִפִּין בְּאִפִּין (לִיקוּטֵי מוהר"ן חֶלֶק א' ס' ס"ב), כִּי כְּשֶׁאֲדָם אוֹכֵל כְּדֵי לְהִיּוֹת חֹזֵק וּבְרִיא לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, בּוֹדָאֵי יֵשׁ בּוֹזָה עִבּוּדָה גְּדוּלָה, וַיְכוּל לְבָא לְדְּבִיקוֹת גְּדוּלָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי הַאֲכִילָה, עַד שִׁישְׁתּוֹקֵק אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ בְּרִצּוֹן מוֹפְלֵג כּוֹזָה שְׁלֹא יִידַע מָה שֶׁהוּא רוֹצֵה (לִיקוּטֵי מוהר"ן חֶלֶק ב' ס' י'), אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי יֵשׁ קְלִיפָה וְשִׁגְעוֹן גְּדוֹל אֲצֵל בְּנֵי אָדָם, שְׁעוֹשִׂים יִשׁוּת וּמְצִיאוֹת שְׁלִימָה מִן הַאֲכִילָה, וּמְדַקְדְּקִים לְאֲכֹל רַק מְאֻכְלִים עֲדִינִים וּמִטְבְּעִיִּים וְכוּ', עַד שְׁאִינֵם רוֹצִים לְאֲכֹל בֶּשֶׂר וּדְגִים, רַק צְמַחִים וְעֵשִׂבִים וְכוּ', וְכֹל זֶה שְׁמוֹת וְשִׁגְעוֹן גְּדוֹל, כִּי דֵי לָנוּ בְּמָה שְׁאִסְרָה תּוֹרָה, וְאִין צְרִיכִין לְחַדֵּשׁ גְּדָרִים וְאִיסוּרִים חֲדָשִׁים שְׁלֹא נִצְמַוּוּיְנוּ עֲלֵיהֶם, וְכִשְׁעוֹשִׂים יִשׁוּת מִן הַאֲכִילָה, זֶה נִקְרָא תְּאוֹת אֲכִילָה, וְכִמוּ שֶׁפַּעֵם אָמַר רְבִיז"ל "פֶּאֶרְבַּעַנְדִּיוֹעֵן מֵיט עֵסֵן אִיז תְּאוֹת אֲכִילָה" (לְדַקְדֵק וּלְבַחֲרוּר בְּאוֹכֵל, זוֹהִי תְּאוֹת אֲכִילָה), כִּי הָאָדָם צְרִיךְ לְאֲכֹל מָה שֶׁהִכִּינוּ לוֹ, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּרָרָן וּמִפּוֹנֵק בְּכָל פֶּרֶט וּפֶרֶט שֶׁל הַאֲכִילָה, בּוֹדָאֵי צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּרוּר לוֹ כְּשֶׁמֶשׁ שֶׁהִכֵּל בֶּשֶׂר בְּתַכְלִית הַכְּשָׁרוֹת, כִּי בְּלֹא זֶה אִסוּר לְאֲכֹל כֹּלֵל, וּבְפֶרֶט בְּאֲכִילַת בֶּשֶׂר, אִם אִינוּ מְכִיר אֶת הַשּׁוֹחֵט וְהַרְבֵּה הַמְּכַשִּׁיר, אִסוּר לְאֲכֹל בֶּשֶׂר כֹּלֵל וְכֹלֵל, כִּי קְרוֹב לוֹוֹדָאֵי שִׁיכְשֵׁל בְּטְרִיפוֹת וּנְבִילוֹת, רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וּבְפֶרֶט הַיּוֹם שְׁמוֹכְרִים כֹּל מִינֵי מוֹצְרֵי מְאֻכֵּל תַּחַת הַשְּׁגַחָה שֶׁל רַבְּנוֹת זוֹ אוֹ אַחֲרָתָהּ, אוֹ תַּחַת הַכֶּשֶׁר רַב זֶה זוֹה, וְהַכֵּל

משוחד ומושחת, ומעורב ממאכלות אסורות ממש רחמנא ליצלן, ולכן הדבר ראש וראשון הוא שיהיה מאכל אחר שנתברר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ב), היינו שנתבררה כשרותו בתכלית הבירור, ואז מצוה לאכול, ולא לדקדק ולומר שצריך רק חלק זה של האוכל, או רק כשהאוכל מבושל בדרך זה, כי כל זה נקרא תאות האכילה, ובודאי כשאדם יודע שאיזה מאכל אינו טרי (שקוראים "פריש") או שהוא מזיק לו, אסור לאכול אותו, אבל כשמתחיל לדמות לעצמו דמיונות, כאילו אינו יכול לאכול רק מאכלים טבעיים וצמחוניים וכו', כל זה הוא תאות האכילה ושגגון גדול, כי עושה ישות ומציאות גדולה מן האכילה, ואין זה דרך התורה כלל.

אך לא ימצאו תכף איש כזה שלא יהיה נזון ממזונות של שאר בני-אדם, ובחרו להם לפי שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה, עד אשר ימצאו איש פרצונם, דהיינו שלא יהיה נזון וכו' פנ"ל, ולפי שעה עשו את העשיר למלך, עד אשר ימצאו איש פנ"ל, אז ירד העשיר מן המלוכה ויקבלו את אותו האיש למלך, ובחרו להם ארץ גורמת לזה, והלכו וישבו שם, כי מבואר בדברי רבינו"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ד) שכל העשירים הם משוגעים ממש, כי המזון עושה אותו משוגע, ולכן אצלם יכולים למצוא מי שעושה ישות ומציאות מן האכילה, ואינו אוכל כמו שאר בני אדם, כי יש לו הרבה כסף לבזבז על עניני אוכל, ויכול לדקדק ולברר בעניני אכילה כרצונו, ובני אדם אוהבים איש כזה, בבחינת (משל"י"ד) ואוהבי עשיר רבים, כי כל אחד נדמה לו שיוושע באיזה ענין על ידי העשיר, ואולי ימצאו חן בעיניו

ויתן להם כסף, וזה פגם של עבודה זרה, רחמנא ליצלן, כי עושה ישות ומציאות מבן אדם, ומחניפים אותו ומשתחווים אליו, נמצא שעשו ממנו עבודה זרה, רחמנא ליצלן, כי האדם צריך לשים כל בטחונו אך ורק בהשם יתברך, וממנו יתברך מקבלים כל דבר, ובפרט הממון הכסף, וכמו שכתוב (חגי ב') לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נֹאם ה', וכל מה שמרכיבים להתפלל אליו יתברך, בן מקבל כל הצמרכותו ואין חסר לו שום דבר כלל, והשם יתברך יזכנו להתחזק באמונה יתירה בו יתברך, ולהתדבק בו יתברך מכל פרטי הבריאה, עדי נזכה גם מאכילתנו להתדבק אליו יתברך, ולהכלל בו לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת ראה ה'תשס"א

בסעודה שלישית סעודת רעווא ררעווין דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקומי מוהר"ן חלק א' סי' ו' המדבר מסוד כוונת אלול עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שכתורה זו של רביז"ל), בְּשֵׁרוּצָה אָדָם לֵילֶךְ בְּדַרְכֵי הַתְּשׁוּבָה, צָרִיךְ לְהִיטֵב פְּהֵלְכָה, וְצָרִיךְ לְהִיטֵב לֹא שְׂנֵי פְּקִיאוֹת, הֵינּוּ פְּקִי בְּרִצּוֹא, וּפְקִי בְּשׁוּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: זָפְאָה מֵאֵן דְּעִיל

וְנָפִיק' (וְהָרַע וְנִקְהַל רִיגוֹ, הַאֲוִינוּ רַצַּב) וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קל"ט): "אִם אָסַק שָׁמַיִם-שָׁם אָתָּה", בְּחִינַת עֵיל, בְּחִינַת פְּקִי בְּרַצּוֹא "וְאֲצִיעָה שְׂאוֹל-הַגֶּךְ", בְּחִינַת וְנָפִיק, בְּחִינַת פְּקִי בְּשׁוֹב, וְזֶה (שִׁיר-הַשִּׁירִים ו'): "אֲנִי לְדוֹדֵי וְדוֹדֵי לִי", "אֲנִי לְדוֹדֵי", זֶה בְּחִינַת עֵיל, וְדוֹדֵי לִי, זֶה בְּחִינַת וְנָפִיק [וְזֶה סוּד פְּנֵת אֱלֹל], עֵיין שֵׁם כֹּל זֶה בְּדַבְרֵי רַבִּי"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מבואר בכתבי הארז"ל (שער הכוונות – חודש אלול, מובא בסוף תורה זו של רבי"ל), שסוד כוונת אלול מרומז בפסוק (ישעיה מ"ג) הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה, והענין בזה, כי העולם הזה נדמה כמי הים שאין להם סוף, כי אורו יתברך גנוז בתוך כל פרט ורפט של הבריאה, והוא אור שאין לו סוף ותכלית, ולכן צריכין למצוא "דרך" איד לעבור הים בשלימות, ולהגיע אל מחוז הפצו לחיים ולשלום, ושלא יטבע בתוך הים, והדרך היא דרך התשובה, היינו לחזור אליו יתברך בכל יום ובכל עת ובכל שעה, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ו'), וצריכין תמיד לתקן וליישר מעשיו לפניו יתברך ולעשות תשובה, וגם אפילו הצדיק הכי גדול צריך לחזור תמיד בתשובה, כי כפי ההשגה שמשיג עכשיו בהשגות אלקותו יתברך, הרי ההשגה של אתמול היתה בבחינת גשמית, וצריך לחזור בתשובה על זה, נמצא שכל מה שעולה ומשיג באלקותו יתברך, הרי הוא עושה תשובה על השגתו הראשונה, ולכן דרך התשובה שייך לכל אדם בכל עת, וביותר בחודש אלול, שאז נפתחת דרך זו במיוחד, כי אז מכנינים על ימי ראש השנה הקדושים, שכל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, ודנים את כל אחד מה יהיה עמו בשנה הבאה, מי יחיה ומי ימות וכו',

ולכן מוכרחים אז לעשות תשובה כדי לזכות במשפט ולקבל שנה טובה ומבורכת, ולכן אז הזמן להיות "בקי" בדרך התשובה, ולחזור אליו יתברך באמת.

ומגלה לנו רביז"ל, שבקיאות זאת כלול משני דברים, בקי ברצוא ובקי בשוב, ופעמיים בק"י עולה בגימטריא דר"ך שהוא דרך התשובה הנ"ל, והענין בזה, כי הנה מי שרוצה להתקרב אליו יתברך, מוכרח להיות בקי איך לעלות ולהתקרב אליו יתברך, ואיך לרדת ולהתרחק קצת, כי חיי האדם כלולים מעליות וירידות, ותכלית הירידה היא בשביל העלייה, כדי שיעלה ויתקרב יותר, אבל מוכרח להיות בקי איך לעלות ואיך לרדת, כי בשעה שאדם עולה ומתקרב אליו יתברך, צריך תמיד לדעת שעדיין לא השיג את הכל, כי אורו יתברך אין סוף ואין תכלית, ואי אפשר לאדם להשיג את הכל, וברגע שנכנס באדם מחשבה שכבר הגיע לאיזה מדריגה עליונה והשיג את הכל, זהו סימן שעדיין לא התחיל להשיג כלום, בבחינת מה שנאמר (תהלים קל"ט) אם אסק שמים שם אתה, שכל מה שאני עולה לשמים, אני רואה ששם אתה, ועדיין לא השגתי כלום, וזוהי בקיאות גדולה מאד, כי לפעמים דייקא בשעה שאדם עולה בעלייה גדולה, הוא נתעוור מרוב אור, ומתרחק לגמרי, וכמו שהיה עם אלישע אחר, שדייקא על ידי שעלה לפרדם וראה מה שראה, נפל ונתרחק (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' פ"ב), כי לדרי מעלה, היינו לאלו שדרים כבר במדריגות רמות וגבוהות מאד, צריכין לגלות את ההשגה של "איה מקום כבודו", שישאלו ויבקשו איה מקום כבודו, שעדיין לא השיגו כלום, וצריכין לחפש אחר כבודו יתברך מחדש (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ז'),

ולכן עיקר הבק"י ברצוא הוא לדעת שיש לו לעלות יותר ויותר, ולא ידמה לעצמו כאילו השיג את הכל.

וכן בעת ירידה צריך להיות בק"י בשוב, היינו לדעת איך לרדת, ואף פעם לא להתיימש מפני שום ירידה ונפילה שבעולם, כי הצדיק מגלה לכל הדרי משה המונחים במדריגות התחתונות, את ההשגה של "מלא כל הארץ כבודו", שכבודו יתברך עדיין נמצא אתם עמם ואצלם, בבחינת (תהלים קל"ט) ואציעה שאול הנך, שאפילו אם ירדתי לשאול ממש, והצעתי לעצמי שם מְטָה, גם שם הַנֶּךְ, אתה נמצא שם, כי בהכרח עובר על האדם כל מיני משברים וגלים במשך ימי חייו, ועליו להתחזק בכולם ולהאמין שהכל למובתו, ואפילו אם נפל למה שנפל, ונכשל במה שנכשל חס ושלום, לא יתיימש כלל, כי אם יחזור בתשובה, אזי יתהפכו כל ירדותיו ונפילותיו לתכלית העלייה, ולכן צריכין להיות בקי מאד בשוב, ולדעת שבודאי יש ירדות ונפילות יותר גרועים מאלו, ויחזק את עצמו לא ליפול יותר חס ושלום, וכשאדם יש לו שתי בקיאויות אלו, אזי הוא הולך בדרך התשובה, כי הן בעלייה והן בירידה הוא מוצא את השם יתברך, וזה נותן לו דרך כבושה לעבור את מי הים, שהם חיי עולם הזה לשלום, וזוכה להגיע אל מחוז חפצו שהוא הדביקות וההתקרבות האמיתית אליו יתברך, אשרי לו.

והנה מבואר בדברי רביז"ל בתורה זו, שהליכה בדרך התשובה נקרא בשם בקי, כי בק"י עולה בנימטריא הוי"ה אלהי"ם, כי בקיאות זאת היא לדעת שהן הוי"ה שהוא מדת הרחמים, והן אלהי"ם שהוא מדת

הדין, הכל ממנו יתברך, לקרב את האדם אל עבודתו, כי זהו עיקר שלימות הדעת, לדעת כי הוי"ה הוא האלהי"ם אין עוד מלבדו (דברים ד'), ולהלל לשמו יתברך בין במדת הרחמים ובין במדת הדין בבחינת (תהלים נ"ו) בה' אהלל דבר, באלהים אהלל דבר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ד'), וכשאדם יש לו הדעת הזו, אזי יש לו בקיאות בדרך התשובה, כי הן כשהוא עולה, והן כשהוא יורד, הוא יודע שלפעמים מתגלה אליו מדת הרחמים, ולפעמים מתגבר מדת הדין, אבל הכל ממנו יתברך לקרב אותו בתכלית ההתקרבות, ולכן בעלייתו הוא ממשיך לעלות מעלה מעלה, ואינו מפסיק עבודתו מפני שום דבר שבעולם, וכן בירידתו מחפש את הרחמים והחסדים שהקדוש ברוך הוא גומל עמו בכל עת אפילו בשעת ירידתו, ומחזק עצמו בהם, ואינו נופל בנפילות וירידות יותר גרועות חס ושלום, ואזי הולך לבטח בדרך התשובה, כי דר"ך בגימטריא שתי פעמים בק"י כנ"ל, וזוכה למצוא את השם יתברך בכל פרטי החיים, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את הענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את סימני דגים מהורים, שהם סנפיר וקשקשת, וכמו שכתוב (דברים י"ד) את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת תאכלו וגו', ויש לומר, שמרומזים כאן כל דברי רביז"ל הנ"ל, כי הנה נשמות ישראל נמשלו לדגים שבים, וכמו שכתוב (בראשית מ"ח) וידגו לרוב בקרב הארץ, והנה שני סימנים אלו מרמזים על שתי הבקיאוויות הנ"ל של רצוא ושוב, שצריכין להיות בקי בהם בכדי לעבור את מי הים לשלום, בבחינת הנותן בים

דרך הנ"ל, כי הנה הסנפירים של הדג הם הכנפיים שהוא שט בהם, שמרמז על ענין בקי ברצוא הנ"ל, שיהיה לאדם כמו סנפירים וכנפיים חזקים לשוט בהם בים החכמה, ולהתקרב אליו יתברך בכל מעמד ומצב שימצא את עצמו, ואף פעם לא לעמוד במקום אחד ולחשוב שכבר הגיע אל כל מה שצריך להגיע, אלא ימשיך לשוט בים החכמה, ולעשות לעצמו דר"ך בים, והקשקשים של הדג הם כמו מגן ושריון המגן עליו מדבר המזיק, שזה מרמז על ענין בקי בשוב הנ"ל, שלא יפול ויתרחק האדם מפני שום ירידה ונפילה שעוברות עליו, כי זהו ענין של מגן ושריון שמגן על החיל שהולך למלחמה, שאפילו כשורה בו האויב חצים ואבנים, כולם מתחלקים ומתגלשים מפני המגן, וכן צריך האדם להיות כל כך חזק בהתקרבותו אל השם יתברך, שאפילו יורה בו הס"מ כל מיני חצים ואבנים חס ושלום, לא יפילו ולא ירחיקו אותו, וכמו שאמר רביז"ל בשעה שגילה את העשרה מזמורי תהלים של התיקון הכללי, שהם כמו שריון ומגן מפני חצי"הס"מ, שלא יוכלו ליכנס בו, ולכן שני סימנים אלו הם הסימנים של דג מהור, היינו של נשמות ישראל הקדושים והמהורים שרוצים להתקרב אליו יתברך, כי כשיש לאדם את שתי הבקאיות האלו של רצוא ושוב, שהם סנפיר וקשקשת, זה סימן שנשמתו מהורה לה, מה שאין כן אם אין לו סנפיר וקשקשת, הוא סימן של דג טמא חס ושלום, כי הוא עלול להתרחק הן בעת עלייתו, שלא יידע איך לשוט הלאה בעבודתו, והן בעת ירידתו שלא יידע איך לשמור מחצי"הס"מ, ואיך להגן על עצמו מהכפירות והאפיקורסות המצויות בעולם חס ושלום, כי מחמת שאין לו מגן ושריון הוא בסכנה גדולה שלא תכנסנה בו דיעות כוזבות ונפסדות של אנשי

העולם, ולכן דייקא בחודש אלול הוא הזמן להכין לעצמינו לבושים חזקים של תורה, תפילה, מצוות ומעשים טובים, שיהיו לנו למחסה ולמגן מכל הקליפות הנמצאות בחוץ, ואור התורה יורה לנו את הדרך איך לשוב אליו יתברך באמת, והשם יתברך יזכינו להמשיך עלינו קדושת הימים האלו, ונזכה ללכת בדרכי התשובה באמת, עדי נזכה לקבל שנה טובה ומבורכת, שנת גאולה וישועה בכלל ובפרט, אמן ואמן.

